

Sněží. Jedna vločka za druhou se tiše a pomalu snášejí k zemi. Dopadají na mou dlaň, a tak mohu pozorovat jejich jedinečnost a půvab, dokud neroztají. Navlékám si rukavice, abych jejich krásu mohla vidět co nejdéle. Napadá mě, že jsou vlastně podobné dětským duším. Křehké, jemné, originální, krásné... Musíme být velmi opatrní, abychom jejich jedinečnost neponičili, aby neroztála ve víru všedních dní. Možná nám sněhové vločky dávají i jakýsi návod, jak to udělat.

Říkají: „Pozoruj nás, v tichu a pomalu, velmi pomalu nám ukazuj cestu. Věnuj nám svou trpělivost a něžnost. Proživej ve vztahu s námi radost, pokoru i úctu. Jsme jako zářak zrozený z nebe a tak k nám přistupuj.“

Nádhera bílého Nic, je pomíjivá, ale poselství, které mi přináší je pro mě hluboké. A tak s vnitřním naplněním nechávám vločky dopadat na mé ruce a tiše se raduji.

Krásný vánoční čas a mnoho zázraků v novém roce vám přeje

Vlasta Hillebrandová a Společnost Montessori

Nabídka

•• To nejlepší pro nejmenší

Termín: 8. a 9. února, Pardubice

Lektorky: Dita Dlouhá, Simona Livorová, Hanka Slavíková

Obsah: Montessori zaměřené na prenatální období a první rok života. Trocha teorie, pozorování, praktické náměty a inspirace pro tvorbu domácího prostředí. Výroba podnětných pomůcek pro vaše děťátko.

•• Montessori cestou

Termín: 22. a 23. února, Praha

Lektorky: Dita Dlouhá, Simona Livorová

Obsah: Praktické a konkrétní ukázky využití Montessori principů při práci s dětmi ve věku od 1,5 - 3.

•• Umění lehce i pro neumělce - tvořivá cesta k radosti ve vzdělávání

Termín: 1. a 2. března, Praha

Lektorka: Mariyo Bengoechea

Obsah: Prožijete si na vlastní kůži, jak může umění obohatit nejen děti, ale i nás dospělé a že není třeba se ho bát. Každý druh umění napomáhá svým osobitým způsobem k rozvoji osobnosti, tvořivosti, vnitřní motivace, pochopení tématu... Zprostředkujeme Vám konkrétní nápady, jak využít různé druhy umění (hudba, tanec, zpěv, kresba, malba, drama...) v předmětech školního kurikula. Zaměříme se na školu i školu. V semináři si díky umění zažijete, jak lehce a radostně lze učit cizí jazyk (angličtina a španělština).

•• Montessori cestou v prvních třech letech života

Termín: 21. a 22. březen, Pardubice

Lektorky: Dita Dlouhá, Simona Livorová

Obsah: Praktické a konkrétní ukázky tvorby připraveného prostředí a aktivit pro děti ve věku 0-3. Utváření psychiky dětí skrze práci s materiálem.

•• Montessori pro muže a partnery

Termín: 29. a 30. března, Praha

Lektoři: Jan Prašivka, Jakub Kahánek, Marcela Žáková

Obsah: Budeme se věnovat těmto stěžejním tématům. Kosmická výchova jako "jediný předmět." Jazyk a matematika jako nástroje k objevným výpravám. Montessori pomůcky jsou skvělé, ale...

•• Když zahodíme iPady a tablety z okna...

Termín: 12. duben, Jablonec nad Nisou

Lektorka: Vlasta Hillebrandová

Obsah: Tvořivá dílna pro všechny, kteří rádi tvoří, tančí, zpívají... Téma: jaro, velikonoce

•• Děti země – 2. stupeň Montessori, sdílení zkušeností

Termín: 27. dubna

Lektoři: čeští učitelé – průvodci dětí 6. a 7. třídy v programu Montessori z Prahy a Kladna. Lektoři jsou absolventi německého kurzu Montessori učitelů a mají první zkušenosti v ČR se vzděláváním dětí v 6. a 7. třídě.

Obsah: Seminář si klade za cíl předat zkušenosti s organizací vzdělávání na 2. stupni ZŠ podle systému Montessori v programu děti Země.

•• 30. kurz Montessori pedagogiky - pro využití v předškolním vzdělávání

Kurz je akreditován jako DVPP

Termín: 13. 5. 2014 - 31. 10. 2015

•• 31. kurz Montessori pedagogiky ZŠ - pro věk 6-12 let

Kurz je akreditován jako DVPP

Termín: 23. 8. 2014 - 31. 1. 2016

•• Management Montessori I. - neziskový sektor, programy a aktivity rodičů a pro rodiče

Termín: 6. dubna, Praha

Obsah: Přemýšlíte o tom, jak ve vaší organizaci připravit, zorganizovat a vytvořit nabídku Montessori aktivit pro rodiče, děti nebo širokou veřejnost? Lze na ně získat dotace? A jaké změny čekají od roku 2014 stávající a budoucí neziskové organizace v souvislosti s novým občanským zákoníkem? Tento seminář je právě pro vás.

Mikulášové, Čerti, Andělé - v Montessori

Učitelky Martina a Lucka připravily oslavu Mikuláše zajímavým způsobem tak, že si děti užily být v roli mikulášských postav podle svého výběru - už ráno totiž mohly přijít do třídy v kostýmu Mikuláše, Anděla, Čerta nebo třeba čertovy babičky - co si kdo vybral. Paní učitelky si role rozdělily - jedna byla čertice, druhá andělíce. A tak si své kostýmy pak celý den užívali všichni.

Nechybělo povídání o tom, co nám postavy připomínají a jak slavnost vznikla, celý týden mohly děti s tématem pracovat v jazykové a výtvarné oblasti. Samotné kostýmy byly celou škálou smyslových podnětů a mnohé děti

chodily ráno do školky s vyprávěním, jak si na svém kostýmu doma pomáhaly, co si samy vyráběly, stříhaly a přišivaly nebo lepily...

Odpoledne chodily domů spokojené - užily si kostýmy, tanečky, společnou dobrou náladu, kostýmovou procházku po školce, oslavu i pracovní atmosféru jinak...

Dětská tradiční oslava byla i v Montessori prostředí - ale bez strašení, bez cukrátek, bez trémy z přednášení básniček, bez bláznění - v pohodě a radosti dětí.

Přeji všem dětem, rodičům a učitelkám pohodu a radost do dalších dnů.

maminka Kamila R.

Milí přátelé,

dne 5.12. 2013 se v kouzelné školce našich dětí stalo něco zvláštního - sešli se tři Mikulášové s velkou hromadou svých pomocníků Andělů a Čertů.

Reportéři z televize Nova bohužel tuto nevšední akci nestihli zachytit, ovšem my máme celou akci zdokumentovanu na fotografiích... Všichni někde na fotce najdete toho svého anděla, ať už měl jakoukoli masku...

- takovou zprávu jsme 5. prosince odpoledne dostali ze školky jako rodiče s odkazem na banku fotografií, kterou jedna z maminek připravila..

O kotlíku našeho života

Adventní zamyšlení

Co si kdo uvaří, to si taky sní. A zvláště v čase adventním nám může být toto pořekadlo bližší, než cokoli jiného. Po večerech a víkendech pečeme, vaříme a smažíme. Protože ale nejen fyzickou, ale též duchovní stravou živ je člověk, pokusili jsme se zamyslet nad tímto pořekadlem také z jiného úhlu.

Možná to znáte. Je bezmála půl jedenácté večer. Sedíte na židli, pracujete. Ale vaše pracovní nadšení už touto dobou většinou není tím nadšeným a pohodovým stavem, kdy si můžete zazpívat „dělání, dělání, všechny smutky zahání.“ Touto dobou většinou pracujeme na činnostech, které jsme „někomu“ slíbili dodat. Buď někomu jinému nebo sami sobě. V podvečer občas zahajujeme naši „druhou pracovní směnu“. Myslíme na to, že už bychom taky rádi leželi v posteli, ale přesto dál sedíme u rozsvícené obrazovky... Pijeme čaj a znovu a znovu se v přítomnosti, s padajícími víčky motivujeme: to zvládneš, to dáš! Slíbila jsem to odevzdat, připravit, dokončit... Překonáváte svůj vnitřní systém nepohody, víte, jaký je váš cíl, jaký smysl vám tato práce přináší. Ale víme to opravdu? Jakými činnostmi a myšlenkami krmíme naše životy? Každý den, týden, měsíc, po celý rok?

Každý z nás občas reflektuje svůj život. V tu chvíli se velikou lupou podíváme z vesmíru sami na sebe, na malého človíčka na velké planetě. **A přemýšlíme nad naším „tady a teď“.** **Jaký je náš kosmický úkol, kam kráčíme?** Čím vším už jsme si prošli a co všechno nás ještě čeká, co všechno bychom rádi? Proč děláme to, co děláme? Znovu a znovu se ptáme sami sebe: Co je to, co mi dodává sílu ráno vstát a večer usnout? Co je to, co mi pomáhá překonávat noční práci, osobní nepohodu? Nemusíme být žádní velcí filozofové, abychom uměli v každé jednotlivé chvíli našeho dne říci: „Teď se cítím dobře a teď mizerně.“ Jsme stále v běhu, stejně jako krev, co nám koluje v žilách. Můžeme se vůbec někdy zastavit? Aspoň ve svých myšlenkách? Dáváme sami sobě dostatek prostoru a času na to, abychom přišli na to, kdy a proč se nám děje to, co se nám děje?

Nedávno mne napadl zvláštní přírůstek. Přírůstek o tom, že náš život lze vnímat jako kotlík, který jsme dostali „darem“ při našem narození a ve kterém si od té doby „vaříme polévku svého vlastního života“. Když jsme malí, většinu věcí, které se nám do kotlíku dostanou, přichází z vnějšku. Na prvních ingrediencích se nijak nepodílíme. Prostě jsou nám nasypány

jako hotové danosti. Náš domov, okolní prostředí, země, ve které jsme se narodili. To vše vytvoří hutný základ naší polévky. Jsme miminko, které pouze nasává vše, co je v jeho dosahu. Má „nenasytný hlad“, který zkrmí vše, co je v dosahu. Jakmile „začneme rozum brát, pozorujeme, co dělají druzí, a chceme to dělat taky. Já sám, já sám. Všechno je zajímavé, všechno se nám hodí. Když to mají tak druzí, tak to chceme taky. Od okamžiku, kdy objevíme naše „já“, si začínáme náš životní kotlík plnit sami. Vlastními zkušenostmi, chybami, rozhodnutími, vlastním výběrem. Čím více rosteme, tím více už jsme schopni vnímat – toto mi nechutná, to nechci. Náš první vzdor, první nechci má ovšem také své silné oponenty. Starší a zkušenější dospělí, kteří nám dávají najevo, že už ví, jak náš život má být správně a co se bude hodit právě nám. V dobré víře nám už jako dětem začne naše okolí všemožným způsobem „pomáhat“, vařit právě tu naši polévku - tohle nedělej, toto naopak dělej, s tím se nebav, tam nechod, tohle nezkoušej, tomuto se věnuj, o tomto se nezajíměj. A protože jsme ve věku, kdy cítíme silný hlad po vědomostech, hlad po informacích, máme touhu pochopit, jak svět funguje, nabudeme někdy v průběhu let mylného dojmu, že se bez této „pomoci“ starších a zkušenějších neumíme a nemůžeme obejít. Že naše vlastní rozhodnutí, zájmy a postoje nemohou být dobré, pokud nejsou v souladu s tím, jak si náš život a naši „polévku“ představují druzí.

Bylo by chybou se domnívat, že dobře míněné rady, které dostáváme, skončí s prvním stupněm základní školy. Naopak pokračují i na střední, na vysoké, i v dospělosti. Ve škole, v práci, doma. Jak často slyšíte věty o tom, co a jak máme udělat „správně“, jaká správná a nejlepší rozhodnutí máme přijmout a udělat. A my přijímáme a přijímáme a přijímáme. Vždy, když činíme svobodný výběr a volíme něco, s čím nemáme zkušenost, jdeme do rizika. Přijímáme zodpovědnost, jsme připraveni přijmout i důsledky. A co když nám to nevyjde? Nebudte smutní, určitě se najde někdo, kdo vás potěší větou: „Já ti to říkal, to jsi

si teď pěkně zavařil/-a.“ V tu chvíli nám zbývá jediné. Ustát celou situaci a nelitovat rozhodnutí, která jsme učinili.

Tak jako děti stále testují hranice toho, co si mohou a nemohou dovolit, tak i nás po celý život doprovází zástup lidí s pytlím dobře míněných rad a doporučení. S tím, jak máte správně žít, jak se máte stravovat, kam chodit a s kým se stýkat, co a jak si máte myslet a co si máte koupit. Poradí vám v obchodě, na ulici, v rádiu či televizi. Jaký div, že se někdy z té to mediální představy o ideálním životě „probudíme“ až v dospělosti? Podíváme se do svých kotlíků a v domnění, že jsme si uvařili skvělou dobrou poctivou českou bramboračku zjistíme, že náš život je jeden velký guláš? Neříkám, že naslouchat zkušenostem druhých, je špatné. Ale naslouchat neznamená slepě se řídit vpřed. Mnohdy pak nevíme sami, co je dobré a co špatné, u protichůdných názorů jsme zmatení - co si vybrat? Dle čeho se rozhodovat?

Když si nevíte rady, zkuste se zastavit. Přemýšlejte, zda s vámi daný způsob řešení konkrétní situace ladí, zda vám „chutná“, zda je v souladu s vašimi osobními cíli a hodnotami.

Pokud se po celý život necháme krmit vším tím, co připraví ostatní, a nebudeme hledat vlastní cestu, budeme ochuzeni i o po-znání zjistit, co vyhovuje v tomto světě právě nám. Budeme ochuzeni o proces upřímného hledání našeho místa na slunci a ve společnosti.

Možná občas taky dostanete nenadálou chuť „převrátit váš život vzhůru nohama“. Vylít kotlík a začít znovu. Ta představa je velmi lákavá. Máte chuť změnit všechno v protiklad toho, jak jste žili dosud. Změnit práci, domov, přátele, partnera...Ale věci, které se nám již vryly pod kůži, už nelze změnit tak lehce. Platí pravidlo, že čím déle vaříte, tím větší usazeniny se vytvoří na dně vašeho kotlíku. A někdy si člověk musí hrábnout opravdu hodně hluboko, až na dno, aby se dobral toho, proč zrovna jeho trápí to, co jej trápí. Například i to, proč bezmála den

co den vysedává dlouho do noci v přítmí blikající obrazovky. Jestli je to skutečně jeho osobní volba nebo naplňování cílů někoho jiného. Možná v dobré víře dovolujeme ostatním i nadále přihazovat do našeho kotlíku další a další úkoly, další a další potřeby, další a další očekávání. A čím více takových „darovaných“ úkolů plníme, tím více naplníme potřeby a očekávání druhých. Nezapomněli jste ve všem tom shonu a předvánočním čase taky na sebe a svoje radosti? A tak, až zase budete jednou v pozdní noční tmě sedět před obrazovkou počítače a vyřizovat e-maily nebo stát v noci u plotny v kuchyni, aby rodina měla zítra teplou večeři, řekněte si: „Právě teď mám chuť si užit vanu teplé vody, knížku veselých fejetonů a osm hodin kvalitního spánku.“ Všeho nechte

a jděte relaxovat. A co bude zítra? Uvidíte, ráno moudřejší večera.

Vážení a milí,

Zkuste se nyní zastavit a podívat právě do toho vašeho kotlíku. Co všechno úžasného a báječného se vám povedlo si za ty roky navařit. Co tomu říkáte? Je to spíše guláš, zeleninový vývar nebo bramboračka? Ať už vám chutná cokoliv, věřím, že jste právě s tou vaší polévkou spokojeni. A pokud ne úplně, zkuste změnu – novou příchut, nové koření, novou ingredienci, která vás obohatí a která dodá vašemu životu tu pravou šťávu!

Přeji vám, ať v tom novém roce přibude do kotlíku vašich životů hodně pohodových a radostných okamžiků.

Katka Tomešová

Rodíme se s Montessori

"Musíme vyrazit na cestu a začít pátrat jako ti, kteří putují do cizích zemí a kopou v zemi, aby našli ukryté poklady. Právě toto musí dospělí udělat, pokud chtějí nalézt to neznámé, co ukrývají hlubiny dětské duše. Toto je práce, do níž se musí zapojit všichni - bez ohledu na národnost, rasu nebo společenské postavení, protože zde se jedná o nalezení neznámého, ale nepostradatelného prvku, bezpodmínečně nutného pro pokrok lidstva."

Maria Montessori - Tajuplné dětství

Celý systém výchovy a vzdělávání podle Montessori stojí na pevných základech. Hluboký význam však spatřuji zejména v obdobích před a po narození dítěte. Další vývojové etapy jsou jistě velmi důležité. Avšak jakkoliv může být předškolní i školní vzdělávání kvalitní a důležité, nejvíce absorbují dítě v prvních týdnech, měsících a prvních letech svého života.

Na počátku mé cesty s Montessori byla touha se vzdělávat, a pak učit na základní škole. S ochutnávkou a následným nořením se do hlubin oborů praktického života, smyslového rozvoje a dalších jsem začala přemýšlet nad tím, kde to vlastně všechno začíná? Postupně jsem svůj zájem směřovala k dětem mladším a mladším, až jsem se podle svého vnitřního plánu rozhodla usídlit se na nějakou dobu tam, kde se alespoň matně dokážu dotknout začátku... Pochopit proč jsme tady, na odpovědět na tolik dalších „proč?“.

Dítě přichází na svět plně vědomé. Pokud by lidstvo bylo v tomto duchu vzděláváno kontinuálně, nemuselo by docházet k „fázím zapomnění“ a nemuseli bychom v dospělosti znovu hledat „to“ podstatné. Vše by probíhalo v cyklech. Kruh by se uzavřel. Tak bychom měli připravené prarodiče, rodiče, děti, další děti.... Utopie? Ne. Jen možná cesta k absolutní

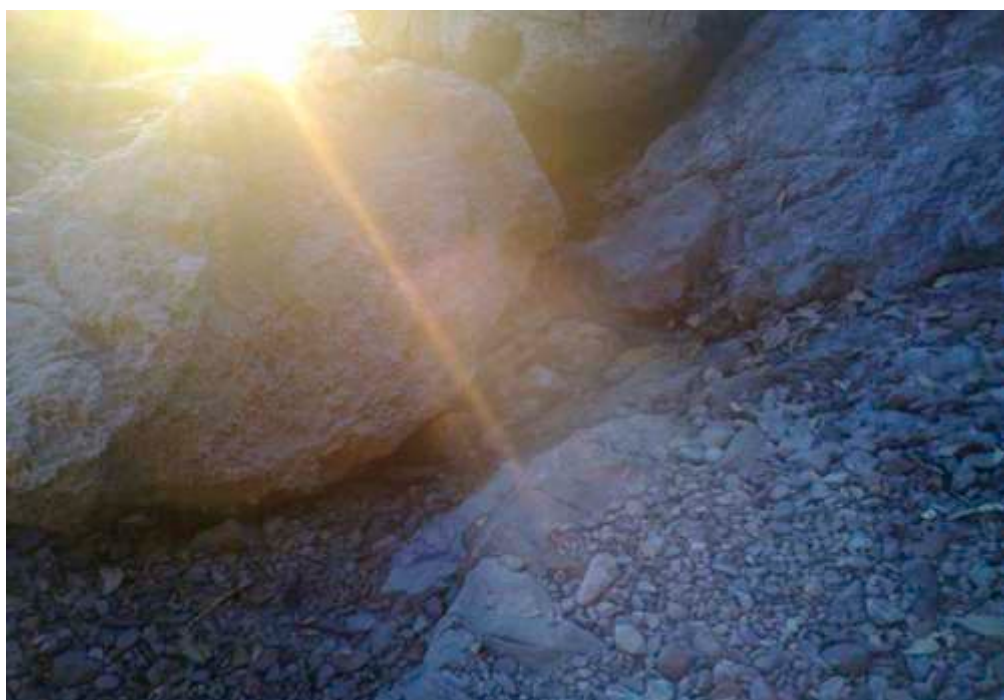
důvěře, lásce, pokoře a míru na celém světě.

Nyní nadchází doba, kdy jsme více než jindy povinni vzít do svých rukou zodpovědnost za sebe, za své skutky, ale hlavně za své myšlenky. I za to, jak rodíme naše děti, a co jim nabízíme pro jejich bezpečný vstup do života.

Přijetí a bezpodmínečná láska – to jsou

hodnoty, které nelze koupit, a přesto jsou to ty nejkrásnější pomůcky, které můžeme svým dětem nabídnout. Máme je k dispozici všichni a nic nás nestojí... Jen se naladit a pozorovat **Krásný advent a vánoční čas s vašimi nejbližšími.**

Hanka Slavíková

Cesta ke svobodě

Jak to děláme? Inspirace z Jablonce

Po násleších, praxích i návštěvách v naší mateřské škole dostávám velice často otázku: „Jak to děláte?“ Přiznávám, že ani sama si zcela přesně nedokážu na tuto otázku odpovědět. Čím víc se nad ní zamyslím, vidím, že by odpověď nemusela být ani složitá. Odpověď ne. To, co je daleko náročnější, je realizace odpovědi.

Odpověď by mohla znít třeba takto. Důležité je připravené prostředí včetně skutečně připraveného učitele, důslednost a laskavé přijetí všeho a všech. Myslím, že ve větě je obsaženo vše podstatné, ale jak na to?

Mnoho lidí, včetně učitelů Montessori, si myslí, že když jedním z principů je svoboda, že je to to, co máme dětem poskytnout, umožnit. Pojďme se u tohoto termínu pozastavit. Svoboda – vskutku vzletné slovo. Jak si ho ale vykládáme? Je svobodou to, že si děti dělají, co chtějí? Je to to, že je necháme samým na pospas? Je svoboda bezbřehá? Můžeme považovat za svobodné jednání, když se věci ničí, když jeden druhého ruší, když se nechci postarat sám o sebe...? Ne. To je obraz nesvobody.

„Nedokážu být svobodný v prostředí, kde jsou bezbřehé hranice. Já je skutečně potřebuji. Chci vědět, kde je začátek, ale také konec. Chci, aby mantinely byly pevné. Je to moje jistota a možná i spása. Když do nich narazím vždycky

a vždycky, začnu se cítit bezpečně. Objevím hranice, objevím bezpečnou náruč, mohu se uvolnit a konečně, konečně začít smysluplně pracovat. Někdy mi trvá dlouho, než to pochopím, přijmu, a tak na vás vymyslím nové a nové zkoušky. To ale volám: „POMOZTE MI! Pomozte mi hned“.

Potřebuji rád, ve kterém se dokážu brzy velmi dobře orientovat, potřebuji mantinely, které mi pomáhají v postupném objevování světa, potřebuji laskavou přísnost a důslednost, abych se mohl posouvat dál. A až se pár věcí naučím, prožiju a tím pochopím, můžete mi zkusit hranice posunout, protože jistě už zvládnou větší, svobodnější prostor. Objevil jsem v sobě totiž VNITŘNÍ DISCIPLÍNU. Někdy ji už umím používat a někdy..., někdy ještě ne. To mi jen chybí zkušenosti, které, jak porostu, nasbírám.“

Setkávám se s názorem, že na všechno je dost času. Možná. To, co vidím jako velmi důležité a

co se nám osvědčuje je, že pomalu, postupně začínáme s vymezováním a hledáním hranic svobody, které jsou jednotlivé děti schopné zvládnout, hned první den vstupu do mateřské školy. Již během prvního týdne jsou patrné první výsledky a na konci měsíce jsou z našeho pohledu ohromující. Děti se zvládnou pohybovat po budově školky zcela samostatně (jít do šatny, na záchod, do lehárny a nezneužít toho, že tam nějakou dobu není žádný dospělý), dokážou si připravit svačinu, nalít si nápoj z konvičky, postarat se o sebe u oběda, používají kobereček pro svou práci, snaží se nerušit ostatní, pohybují se opatrně, jsou klidné, tiché, když něco potřebují, požádají o pomoc, pracují s aktivitami a materiálem Montessori, vrací ho na správné místo, uklízejí si svůj prostor. Nastal čas pro strukturovanou SVOBODU. Děti udělaly mnoho kroků na cestě ke své NORMALIZACI.

Ale o ní až někdy příště.

Vlasta Hillebrandová, 17. 11. 2013

Lesní třída při MŠ Montessori v Jablonci nad Nisou

Při zápisu do mateřské školy v dubnu tohoto roku jsme měli, jako každý školní rok, beznadějně přeplněno. Rodičům, jejichž děti zůstávaly „pod čarou“ jsem to hned sdělovala. V tom jedna maminka říká: „Tak když se nevejdou do budovy, dejte je do lesa. Je tu tak blízko. My rádi budeme venku.“ K tomu se začaly přidávat další maminky a nápad byl na světě.

Nastudovala jsem různé materiály a dozvěděla jsem se, že nedávno bylo ukončeno zkušební ověřování provozu lesní třídy při mateřské škole. Brzy měla být připravena legislativa tak, aby bylo možné zařadit lesní třídy do sítě škol. Tímto nápadem byl nadšen i náš zřizovatel

(Magistrát města Jablonec nad Nisou) a společně jsme začali dělat první kroky.

Věděli jsme, že do prosince budeme muset „vydržet“ v soukromém režimu, který zaštití naše občanské sdružení. K řešení toho bylo mnoho. Nejdůležitější se jevílo zázemí pro lesní

třídu. V tom měli jasno jedni z našich rodičů, kteří před časem založili projekt PT na finanční podporu montessoriovských zařízení. „Necháme vypracovat projekt na dřevěný přístřešek s terasou, který bude napojený na síť. U nás je přece jen velká zima a nepřívětivé

povětrnostní podmínky, tak aby lesní děti měly skutečné zázemí.“

Pomalou se blížil konec školního roku, ale legislativa se nepohnula ani o píď. Zanedlouho přinesl náš zřizovatel nepřijemnou zprávu. Ministerstva se zatím nesešla, legislativní podpora lesních tříd při stávajících mateřských školách je v nedohlednu.

Hmmm, co teď? Když se rodiče tak nadchli, nemůžeme je přece zklamat. Jdeme dál. V tu chvíli jsem věděla, že původní plán, kdy jsme měli z občanského sdružení pokrýt provoz a mzdu pouze do konce prosince, musíme změnit. Zastavili jsme projekt dřevostavby s tím, že peníze využijeme na výše zmiňované do konce školního roku.

Začali jsme hledat nějaké náhradní řešení pro zázemí. Jurta, vojenský stan, karavan...? Vždy se našlo něco, co nás odradilo. Byl poslední týden v srpnu, měli jsme mít schůzku s rodiči lesní třídy, kde jsme jim chtěli sdělit, že sice začínáme, ale děti nemají kam hlavu složit. Asi 15 minut pře zahájením schůzky se z ničeho nic ve školce objevil Honza Prašivka (učitel v naší ZŠ Montessori). A nejednou bylo provizorní řešení na světě. Se slovy: „Jak to, že nevíš, kam je dáš?

Já budu zrovna skládat svůj vlgam, tak ho rovnou přestěhujeme sem.“

Na stavbě, úpravě okolí, budování různých zábradlí, schodů, plotu... se podíleli rodiče včetně rodiny Klárky Veselé, učitelky lesní třídy. Mám radost a velice si cením toho, že jejich pomoc s chodem lesní třídy a dalším zvelebováním trvá doposud.

V současné době jsme vlgam vyměnili za maringotku, kterou koupili a zapůjčili jedni z rodičů. Máme 10 dětí, se kterými nejsme pouze venku a v maringotce. Vzhledem k tomu, že rodiče pro své děti chtěli především Montessori vzdělávání, tak i ony mají možnost pracovat často s montessoriovským materiálem.

Ráda bych, aby legislativní řízení a rozhodnutí bylo příznivé pro zřizování lesních tříd při mateřských školách a my mohli o tuto třídu zvýšit kapacitu mateřské školy. Potom bychom mohli v načatém projektu nejen pokračovat, ale smysluplně ho rozvíjet a propojovat s pedagogikou Marie Montessori. Plány a vize mám. Nezbývá, než doufat.

Vlasta Hillebrandová

Poděkování

Děkuji touto cestou všem zkušenějším lesním pedagogům z řad frekventantů kurzů Montessori za cennou pomoc a poskytnuté materiály.

Děti nám ukazují cestu

Moje Montessori hledání a nacházení

Před pěti lety se mi v den oslavy narozenin Ježíška narodila jako nejkrásnější dárek Nelinka. Cítila jsem intenzivní souznění s Konceptem kontinua Jean Liedloff, nosila svou malou holčičku v šátku, bubnovala s ní na koncertech mé tehdejší indiánské kapely a dopřávala jí maximum svobody, tolik potřebné pro zdravý vývoj fyzický i psychický.

Jenže nebezpečí té naší civilizované pražské džungle jsou přeci jen jiná, než té opravdové – o kolik snazší je cesta ke spokojenosti a vyrovnanosti v přirozeném prostředí, kde člověk bojuje o přežití a má možnost plnit všechny vývojové úkoly, všichni a vše mají svou roli

a místo. Možnosti byly dvě – přestěhovat se do džungle nebo najít nějakou strategii umožňující naplněný život zde, v civilizaci. Zvolila jsem zůstat zde a bojovat. Prostředkem se pro mne stala Montessori pedagogika. A také respektující přístup, tak jak je prezentován v rámci

Respektovat a být respektován. Začaly jsme s Nelinkou chodit na dílničky do RC Vyšehrádek, četla jsem co jsem mohla, začala systematicky studovat různé Montessori kurzy. Doma jsme rozvinuly, co jsme předtím dělaly intuitivně – všude samé přelévání, přesypání,

samoobsluha... však to znáte. Funguje to báječně.

Táhlo mě to i pracovně do Montessori prostředí. Vždyť to by mohla být cesta pro všechny děti civilizace! Nastoupila jsem do jedné pražské školky. Očekávala jsem ty koncentrující se tiché děti... a ono to bylo úplně jinak. CO JE TO TA NORMALIZACE? JAK TO UDĚLAT? PŘECI TO NĚJAK MUSÍ JÍT, ABY TO FUNGOVALO! V hlavě mi to bublalo jako v alchymistické laboratoři. Další a další studium, zahraniční kurz, český diplomový kurz, hodiny pozorování dětí, spousta různých pokusů... Pomalu se začaly vynořovat odpovědi. Nejednat s nenormalizovaným dítětem, jako s normalizovaným... Pokud ty nerespektuješ mne, nejsme rovnocenní partneři... Nabízet, nabízet a nabízet činnosti... Když něco řeknu, platí to a opravdu to udělám... Pak se nám podařilo konečně opravdu dobře nastavit hranice – a děti začaly být jako vyměněné. Začali jsme chodit do tělocvičny. Elipsy jsme posunuli až po pobytu venku, před obědem. Dali jsme našim civilizovaným dětem přivá-

ženým do školky většinou autem možnost konečně pořádně používat celé tělo. A elipsy začaly fungovat a děti v Montessori blocích o dost víc pracovaly.

Letos jsme u nás ve Spirálce navlékli s dětmi další korálek na pomyslný náhrdelník Montessori skvostů. Ráno děti soustředěně pracují a je skoro nemožné jim zabránit třeba opisovat kalendáře od začátku do konce. Pracujeme s rodiči. Prostředí i my je daleko lépe připravené a můžeme si užívat plody senzitivních období. Hrajeme si se zvuky, čísly, tvoříme, vaříme, bubnujeme, hrajeme hry, cvičíme... Ale to nejdůležitější je LÁSKA A HARMONIE, které jsou opravdu dojemné a nádherné a KONEČNĚ UŽ JE MÁME.

Za velkou pomoc při hledání děkuji hlavně své dceři Neli, Vlastě Hillebrandové, Dítě Dlouhé, Vyšehrádku, kolegyním ze Spirálky a Společnosti Montessori.

Lásku a harmonii nám všem

Daniela Šimonová, Spirálka

„Každý je schopný, stejně jako malé dítě, věnovat se této hře, pokud se tak stane v prostoru navrženém pro tuto činnost.“
Arno Stern

Jak se děti Arno Sterna staly absolutními mistry čistého papíru a barev

V České republice francouzské jméno **Arno Stern** zatím není tak známé. Je to vynikající učitel a umělec, náš současník, jehož připravené prostředí a klima svobody umožňuje dětem zvládnout umění kresby a malby, cítit krásu a estetiku ve světě kolem nás.

Na světě je široká škála technik malování, které navrhl dospělí dětem. Faktem ale je, že myšlenka Arno Sterna se může postavit proti všem těmto technikám, protože nese lidský přístup k dětem. Stejně jako v Montessori prostředí malující dítě, nikoliv učitel, se stává hlavním aktérem ateliéru. Žádné speciální materiály! Pouze štětec, barvy a papír na stěně! A právě v této chvíli svobodného sebevyjádření procházejí děti velmi důležitými a citlivými životními procesy, které nemohou být odžity jen tak kdekoli.

Tento výjimečný učitel přišel se vzácným způsobem uměleckého, a ve své podstatě nejen uměleckého vzdělávání dětí, prostřednictvím jednoduchého umění kresby a malování. Možná proto již mnoho let v Montessori školkách a školách po celé

Evropě existují ateliery Arno Steina, tzv. Closlieu prostory (z francouztiny „clos“, což znamená uzavřený nebo ohraničený a „lieu“, místo, prostor) stimulující tvořivý způsob sebevyjádření.

Stern mluví o častém opakování kruhů a spirál v dětských kresbách, stejně tak jako obrazců s paprsky. Tento jev opakování je podobný tomu čemu Arno Stern a Maria Montessori říkali sebeutváření / evoluce, kde děti uspokojují své potřeby spontánním opakováním některých činností, a tím se neustále rozvíjí ve směru svého budoucího zkoumání a objevování světa.

Arno Stern zpřístupnil všechny své materiály dětem a nechal je ve volném prostoru pod dohledem svého pečlivého pozorovatele.

vatelského pohledu. Takto objevil velké nadšení dětí z kreslení na velké archy papíru. Jeho místnost byla omezená, a proto děti začaly malovat na papírech připevněných na zeď ve svislé poloze. Pozorováním a zkoumáním Stern vytvořit takové prostředí, které dávalo dětem pocit bezpečí a klidu, bez jakéhokoliv vystavování, hodnocení či srovnávání dětských prací. Prostor byl upraven pouze dle potřeb dětí.

Takto Arno Stern vynalezl „Closlieu“ - místo mimo čas a vliv každodenního života, ve kterém dítě je jediným a absolutním mistrem čistého listu papíru a barev, kde má právo na výběr s jednoduchými pravidly, která mu umožní postupovat opatrně.

Od raného dětství člověk usiluje o harmonii. Dítě, zejména malé dítě, inklinuje k řádu, velmi často dokonce i k dokonalosti. Proto opakuje ty samé činnosti stále znovu a znovu. Pokud opakování u dětí nevidíme, tak jen proto, že nás ovládá spěch a nepo-

zornost. Tento otisk se ukládá i v životě mladé generace. Jak v Montessori třídách, tak i v Closlieu se děti učí, jak se zacházet se štětcem namočeným do nádoby s barvou pomalu a s radostí. Kresba v ateliéru je stejně přirozená a soustředěná jako práce dvou a půlletého dítěte, které trpělivě čeká na poslední kapku padající z hrdla džbánu či důkladného mytí každého prstu! Ve všem trpělivý a velmi přirozený pohyb, spontánní opakování, které přivádí k vysoké úrovni koncentrace a naplnění.

Prostředí je pečlivě připraveno takovým způsobem, aby dětem byla umožněna svobodná volba materiálů pro jejich práci. Volí si také čas, místo i polohu své tvorby. Mají svobodu pracovat samostatně nebo si vybrat partnera. Definována jsou pouze jednoduchá pravidla, která slouží dětem jako průvodci tvořivé činnosti: nikdo by nikomu neměl zasahovat do práce, materiál je pečlivě vrácen na své původní místo, aby byl po skončení přístupný všem ostatním, apod.

Arno Stern tvrdí, že během dětství a dospívání může pod vlivem omezení svobodného projevu vnitřních stavů pomalu hasnout tzv. "dětská tvořivost". Avšak nikdy není pozdě objevit potěšení z kreslení!!!

Neocenitelná misijní práce Arno Sterna pomáhá vyhnout se standardizaci dětí a dospělých v našem světě. Closlieu je místem, kde KAŽDÝ může tvořit dle svých vlastních představ, dle svého vlastního vnitřního citění a vnímání času a prostoru... Zkuste to i vy!!

Světlana Kniazeva

MONTESSORI
Dětské domy

Více o svobodě tvorby a práci Arno Sterna se dočtete na oficiálních stránkách Arno Sterna: www.arnostern.com nebo v prostorách MŠ „Montessori Children's House“ v Praze: www.montessorichildrenhouse.cz, které se prací Arno Sterna nechali inspirovat pro vytvoření vlastního „Closlieu“ nejen pro děti.

Škola Montessori pro dospívající

Rozhovor s Michalem Hammerem – pedagogem 7. třídy s přístupem k práci s dospívajícími podle Montessori principů v ZŠ Na Beránku Praha

V loňském roce byla zahájena výuka Montessori na druhém stupni u nás v Čechách. Zkušenosti ze zahraničí, informace o práci s věkovou skupinou od 13 let, sdílení prvních českých zkušeností a také náhled do legislativního zázemí, to vše připravujeme jako jednodenní setkání. Setkání s pedagogy z Prahy a z Kladna, kteří v současné době s dětmi na 2. stupni při třídách s Montessori programem pracují, je plánováno v prostorách Spo-Mo na neděli 27.4. 2014 - bližší informace budou na www.montessoric.cz.

Michale, jak ses dostal k Montessori pedagogice?

Moje dcera Štěpánka navštěvovala Montessori školku v Modřanech, potom postoupila do školy do Montessori třídy Na Beránku. Ve druhé třídě dcera uvažovala o přestupu na základní školu s rozšířenou výukou jazyků. A já jsem se zajímal proč, co je důvodem. Nedovedla na to odpovědět, a tak jsem se začal víc zajímat o to, co se ve škole děje a jak program Montessori v praxi funguje. Začal jsem se školou jezdit na lyžařské výcviky a školy v přírodě a zapojovat se do rodičovských aktivit. Potom jsem dostal ze školy pozvánku zúčastnit se semináře s Clausem Kaulem v Teegernsee s následnou návštěvou Montessori školy v Geisenhausenu. Tam jsem měl možnost vidět MM pedagogiku v širším kontextu a s odborníkem, který má mnoho let praxe. Moc mě zaujal jeho přístup.

Jak se stalo, že ses z rodiče stal učitelem ve škole?

Když se ve škole připravovalo a plánovalo, že děti do šesté třídy nebudou z programu odcházet, ale budou pokračovat v učení v našich Montessori třídách, hledal se také vhodný pedagog. Dostal jsem ve škole tuto nabídku.

Rozmýšlel ses dlouho?

Ani ne, ale promyslel jsem si to. Věděl jsem vlastně hned, že chci vybudovat něco, co tu doteď nebylo, co má nějaký význam a smysl, a že by bylo fajn, aby děti z páté třídy nemusely odcházet na jiný systém vzdělávání, ale měly možnost pokračovat v tom, co utváří jejich osobnost.

Co pokládáš v tomto systému směrem k dětem za nejdůležitější?

Nedělat s dítěte součást stáda, ale respektovat ho jako jedinečnou osobnost s jeho přednostmi i chybami.

Ty jsi začal pracovat s dětmi v loňském roce, to byly v šestém ročníku. Jak to vypadalo?

Šestý ročník je v Montessori systému součástí druhého trojročí - ještě vlastně na 1. stupni. Pro mě jako kmenového učitele to rozhodně nebyla jednoduchá práce. Byl jsem v novém prostředí se skupinou dětí, kterou jsem neznal, a v prvním

šestém Montessori ročníku v České republice. Měl jsem velkou výhodu, že jsem nebyl zatížen tím, co mám „odučit“. V rámci výuky jsme se snažili spolu s kolegyněmi začlenit výuku dějepisných epoch, které byly nosným tématem pro tento rok. Výuku jsme pojali podle principů vzoru načerpané na semináři C. Kaula, kde je založena na principu prezentací a dále vzájemného učení se žáků. Děti na začátku roku prošly adaptačním pobytem, dále lyžařským výcvikem a školou v přírodě, což také přispělo k utužení vztahů a podpoře samotného vzdělávání. Dalším velkým tématem bylo vaření. Děti vařily 2x týdně oběd pro celou svoji třídu ve školní cvičné kuchyni. Při vaření pracovaly s rozpočtem na nákup potravin, plánovaly, sestavovaly jídelníček, vařily podle svých receptů, zdokonalovaly se v pracovních činnostech, které s vařením souvisí. Vaření je nesmírně bavilo, viděly tam okamžitý výsledek své práce a dostávaly zpětnou vazbu od svých spolužáků. Učily se vážit si práce druhého.

Důležitou součástí procesu byla kultivace dětí v sociální oblasti. Po necelém půlroce práce s dětmi jsme jako pedagogický tým jednoznačně viděli a pochopili, že jsme na začátku udělali chybu – tím, že jsme 6. ročník oddělili. Měli jsme nechat jako trojročí 4., 5. a 6. ročník. Ale měnit organizaci vyučování v průběhu roku se nám nezdálo vhodné. Od druhého pololetí jsme se však snažili více propojit práci šestáků se 4. a 5. ročníkem, abychom jim umožnili spolupráci jako nejstarších s mladšími spolužáky. Například v rámci dějepisných epoch, třeba v projektu o písmu, pracovaly v promíchaných skupinách 4. - 6. třída. To se také dětem velmi líbilo a pro fungování sociálních vztahů, samotného učení a dobré atmosféře ve skupině třídy se to osvědčilo.

Letos děti - jako již dospívající - postoupily do sedmé třídy. Jak vypadá vyučování teď?

Sedmá třída pro nás ve škole znamenala něco úplně nového. V první řadě jsme si museli vybu-

dovat svoji učebnu. Přesunuli jsme se do třídy, která je od 1. stupně prostorově oddělená. Místnost prošla kompletní rekonstrukcí - firma položila lino a vymalovala zdi. Všechno ostatní si dělali sedmáci sami. První den ve škole si každý smontoval svoji židličku a tak začala jejich praktická práce ve škole. Praktický život je nosné téma pro sedmou třídu v programu Montessori. Dospívající jsme rozdělili na dvě pracovní skupiny – k projektům Stavba a Zahrada. V projektu Stavba začali stavět kůlnu na nářadí a v projektu Zahrada začala druhá skupina budovat vyvýšené záhony – na těch plánujeme pěstovat zeleninu.

Věděl jsem, že je potřeba plánovat krátkodobé cíle – něco, co bude dokončeno v krátkém čase, protože dospívající mají mnoho elánu a energie, ale malou výdrž a potřebují brzy vidět svůj výsledek. To, co s dospívajícími děláme, má vycházet ze skutečné potřeby – z praktické využitelnosti. My jsme začali s perspektivou – znovuzrozením (pro nás učitele je to propojení s charakteristikou vývojového období puberty). Pracovali jsme s geometrickými tělesy a perspektivou a připravili si technickou dokumentaci k poličce. Poličky byla praktická nutnost – neměli jsme úložný prostor ve třídě na osobní a školní potřeby dětí. Do projektu Polička bylo začleněn vzdělávací obsah z geometrie, technického kreslení – bylo potřeba zpracovat podrobnou technickou dokumentaci. V dílně si podle nákrešů všichni svoji poličku skutečně vyrobili. Nejednalo se o klasickou poličku, ale „krabice“ ve tvaru L s nepravdělnými rozměry. Poličky pak bylo potřeba natřít. To probíhalo tak, že do trojic dostali jednu základní barvu a tónovali si k ní světlejší a tmavší odstín.

Natřené police v barevném spektru pak posloužily jako podnět pro diskuzi o tom, jestli má polička více estetickou nebo praktickou využitelnost, nehledě na návaznost na výtvarné umění. Police jsme sestavovali k sobě a hledali jsme nejpraktičtější řešení – jak a kam se police ve třídě rozmístí.

V současné době probíhá obdobným způsobem projekt trinomické krychle. Chceme ji vyrobit pro použití také ostatních třídách na 1. stupni pro pochopení trojrozměrných dimenzí. Rozjeté jsou i další projekty, které se však svým pojetím vymykají běžnému projektovému vyučování. Významné je téma Modřany vycházející z pedagogiky místa. Chceme, aby děti poznaly své okolí ze všech možných úhlů pohledu.

Během projektu si každý žák vede svůj deník, kam popisuje svou každodenní práci, připravuje nákrešy toho, co se podařilo udělat. Obě projektové skupiny – stavba a zahrada – si o své práci vzájemně připravují prezentace a k jejich obsahu vytvářejí pracovní listy pro ověření znalostí klíčového učiva.

Co je součástí dalšího každodenního života třídy?

Každé ráno si jedno z dětí připravuje na základě sestavených pravidel a kritérií aktualitu. Každý den tedy slyšíme zprávy jednoho z pěti okruhů: zprávu ze zahraničí, z domova, kultury, vědy a nebo sportu. Ve čtvrtek, kdy je tzv. anglický den (výuka v angličtině), je aktualita přednášena v AJ. V rámci toho si děti osvojují základy rétoriky, učí se mluvit před kolektivem spolužáků, pracovat se zdroji informací a s textem. Další čas je věnovaný samostatné práci,

žáci mají možnost zúčastnit se odborných prezentací a lekcí, kteří připravují odborní učitelé. Mají prostor k tomu, aby převzali zodpovědnost za svou práci, která je ve škole zadaná. V organizaci práce nám pomáhá PC aplikace sdílených dokumentů.

Každý den vznikají ve třídě komunikační a vztahové situace, které je potřeba řešit, aby se děti mohly soustředit na svou práci. Takže dost času věnujeme vysvětlování, diskuzím a povídání v komunikačním kruhu. Toto zlepšuje kompetence v komunikaci, trénují to, co jim jednou pomůže zásadně v jejich dalším životě. Celý proces vzdělávání může fungovat jen v případě, že jsou ve třídě zdravé vztahy mezi spolužáky a učiteli. To je nedílnou součástí každodenní práce nejen v naší třídě, ale v celé naší Montessori škole. Klademe velký důraz na rozvoj všech klíčových kompetencí.

Ve třídě vidím atmosféru, kdy děti dokáží přiznat svoji chybu; zeptají se „A jak to myslíš?“ a zvládnou se přitom podívat druhému do očí; tolerují jeden druhého; nebojí se řešit problémy; stále častěji řeší své konflikty sami a jsou s řešením spokojené...

Vytvoření takovéto atmosféry ve své třídě bych pokládala za svůj pedagogický úspěch. Děkuji Michale za rozhovor!

Těšíme se, na další společné sdílení zkušeností s druhým stupněm u nás v Čechách v dubnu příštího roku a to nejen s Tebou, ale i s Vámi zájemci o druhý stupeň a jeho podporu!

Kamila Randáková

Pojďme posedět v kruhu...

V rámci podpory dalších aktivit v oblasti aktivního sebevzdělávání se uskutečnila v prostorách Společnosti Montessori o.s. série workshopů věnovaná **Nenásilné komunikaci**. Tento projekt vedla česká organizace prosazující rozvoj Nenásilné komunikace v ČR. Zde jsou lvi zastoupená Marianou Krpálkovou a Janou Luhanovou. Na jejich pozvání přijel certifikovaný lektor pro Nenásilnou komunikaci (dále budu Nenásilnou komunikaci uvádět pod zkratkou NVC což je mezinárodně užívaná zkratka pro Nonviolent Communication, tedy angl. Nenásilná komunikace) Bob Wentworth, PhD., který se svým příjezdem velmi zasloužil o další rozvoj NVC v ČR. Měla jsem možnost se zúčastnit čtyřdenního workshopu Nenásilné komunikace pro kouče a pracovníky v pomáhajících profesích.

Co jsem se dověděla o Nenásilné komunikaci

Bohužel délka článku neumožňuje hluboký popis tohoto velmi zajímavého workshopu, popíšu zde základní pojmy, se kterými se v NVC pracuje, rozšíření informovanosti o NVC si prosím v případě zájmu doplňte pomocí na konci uvedených odkazů.

Je to přístup, který vymyslel americký psycholog Marshall Rosenberg v 60. letech 20. století, jakožto aktivní nástroj pro mírové řešení konfliktů.

Esenci NVC je postupné přejít od konfliktu několika stran k dilematu (které je vyjádřením toho, co to vlastně každá ze stran konfliktu skutečně potřebuje) až po společnou kooperaci ve vymyšlení vhodných strategií zástupců původně konfliktních stran, aby se naplnily potřeby všech.

Ujasněme si zmíněné slovo potřeby: za mnoha našimi zájmy a postoji – v NVC nazývanými „strategie“ stojí základní lidské potřeby, které se dají rozdělit na 9 základních: fyzické přežití a potrava; bezpečí a bezpečnost; pochopení; upřímnost; láska; komunita; odpočinek a zábava; svoboda; smysluplnost.

S potřebami souvisí naše pocity, které se učíme v NVC aktivně pojmenovávat, stejně tak jako naše potřeby. Pocity se dají rozdělit na ty, které bychom mohli pociťovat, když jsou naše potřeby naplněny jako např. šťastně, spokojeně, energicky, vše a mnoho dalších a stejně tak na ty, když jsou naše potřeby nenaplněny: to se můžeme cítit vyděšeně, zarmouceně, rozčileně, lhostejně a opět mnoho dalších.

Ráda bych zdůraznila slova z Bobova úvodu k Nenásilné komunikaci – zkusme lidi nerozdělovat na „my“ a „oni“ (my=ti správní; oni=ti špatní), už tímto rozdělením postavíme mezi oběma skupinami vysokou zeď, přes kterou se střety zájmů dají už jen velmi obtížně řešit.

Empatické naslouchání

Základní dovedností v oblasti NVC je tzv. empatické naslouchání. Empatie, kterou si postupně pomocí cvičení pilujeme tak, abychom mohli člověku, kterému nasloucháme

skutečně porozumět. Neboť je rozdíl mezi empatií a tzv. sympatií – jde o to, zda jsem upřímně zaměřen na člověka, kterému nabízím empatii, či jsem pohlcen sebou (například porovnávám s vlastní situací, představuji si na dané pozici sebe atd.) – vezme, že stačí opravdově naslouchat, bez zbytečných odpovědí – nikdy totiž neznáme celkový kontext situace, ve který se daný člověk, který naši empatii potřebuje, nachází.

Empatii můžeme poskytnout jak druhému člověku, tak sami sobě. K empatii sobě samému je vymyšlena velmi krásná pomůcka „taneční parket“ (dance floor).

V NVC se aktivně učíme pojmenovávat všechny své pocity, které cítíme v určité situaci, hledat potřeby, které naše pocity vyjadřují a pak buď budeme schopni naše potřeby uspokojit, či ne – a pro tyto případy má NVC taktéž velmi užitečná cvičení, která nás učí smířlivě bez naplněné potřeby existovat.

Žirafí a šakalí jazyk

Žirafy mají největší srdce a tak si z nich vzal M. Rosenberg příklad – jazyk, který v aktivně komunikaci užíváme a kultivujeme, který

nezpůsobuje druhým lidem emoce, které je doprovází v případě nenaplněných potřeb, se nazývá žirafí. Jazyk, který používáme často nevědomky, neboť se do nás vpisuje kulturou, ve které od malička žijeme, který vynáší soudy – ať už pozitivní, nebo negativní, hrozby, příkazy... se nazývá šakalí. NVC nám pomáhá šakalí prvky v naší mluvě i v mluvě druhých rozeznávat a popřípadě s nimi aktivně pracovat, hledat potřeby, které za nimi stojí.

Co nám tedy může NVC poskytnout

NVC je o objevování nových způsobů, jak věci realizovat. NVC nám pomáhá hledat nové strategie k dosažení našich potřeb a to jak jednotlivci, tak celé komunity. NVC nám přináší výsledky, ze kterých nám plyne větší radost a to jak v čistě osobní rovině, tak ve vztahu s ostatními lidmi kolem mě. Pokud se rozhodneme se zabývat NVC více do hloubky, můžeme hluboce proměnit své dosavadní vymezení ke světu.

NVC a já

V záplavě příprav na dokončení VŠ jsem si říkala, že na nic jiného není čas, takže jsem příliš nových podnětů do svého života nepouštěla. Pak se ale systém příprav stejně vzhledem k různě

ným okolnostem musel zastavit a tu jsem se neposedně začala zase rozhlížet, co je na světě nového. A byla tu nová pražská „practice group“ čili skupina na nacvičování používání Nenásilné komunikace v praxi. A tak jsem si řekla: podpořím své přátele svojí účastí – ha to bylo skvělé vidět, kam se to klíčící semínko NVC v Čechách od jara 2013 opět posunulo. Practice group se odehrávají ve čtvrtce (každý! od podzimu 2013) a většinou v jediném ještě stojícím domečku osady Buďánka na Praze 5 – atmosféra jako v mé oblíbené skautské klubovně z dětství. A tam sedí kroužek lidí, lidí, kteří jsou aktivně zapojeni v různých občanskospolečenských aktivitách, pracují v Naději, na Montessori škole, v různých neziskovkách... Každý z nich přišel k NVC různým způsobem, spousta si jich přečetla knížku Nenásilná komunikace od Marshalla Rosenberga a chtěli NVC začít aktivně uplatňovat ve svém životě. Pátrali, až se dohledali vznikající pražské practice group, kterou pořádá skupina Zde jsou lvi. Musím říct, že mám dobrý pocit být u něčeho tzv. od začátku, porovnávám to se vznikem dalších uskupení a přijdu si trochu jako v 90. letech, kdy zde všechno začínalo pěkně znova, nebo zcela nově – a to se děje i teď, další kořínek inspirace, jak dělat něco zase jinak, k nám konečně dosáhnul.

A tak jsem postupně víc a víc vítala NVC v mém životě. A říkala jsem si, to se mi to bude hodit v práci, v rodině... a po workshopu jsem se plácla do hlavy – zapoměla jsem, že aby člověk fungoval navenek, musí fungovat uvnitř!

A v tom mi začala NVC pomáhat, neb dřív mi pomáhala pro uchopení vnitřních pochodů mého mozku filozofie, tu pak vystřídala sociologie a historie – ale ta spíš ukázala, kam které myšlenkové pochody v průběhu historie lidstva, různě vedly, ty cíle mě však tolik neoslovovaly (až na výjimky českého disentu

například). A tu je NVC, která dokáže odhalit niterné důvody všemožných pocitů viny, hořkosti, jakési vnitřní letargie.. Je tu pro mě, dokáže mi ukázat a bezpečně mě provést novými strategiemi. To jsou najednou zase krásná normální rána bez mraků výčitek, co jsem zase nestihla udělat! To je najednou zase pocit, když přijímám samu sebe, jakožto bytost s právem na autentický život! Ano, žijeme ve světě účelů a prostředků a je krásné plnit prostředek za prostředkem, abychom se dostali k jakémusi účelu, ale někde na té cestě splněných povinností necháme ležet svoji duši. NVC mi pomohla se hezky pro ní vrátit, oživit ji a vézt ji s sebou. Bude to ještě dlouhá cesta plného uzdravení a postupně dalšího pochopení, ale už teď se těším. A asi v tom procesu možná i nakonec dokážu NVC používat v komunikaci s lidmi přímo v dané situaci. Už se moc těším, až se konečně přestanu při komunikaci s druhými zasekávat a budou mi naskakovat vhodné odpovědi a argumenty hned – v dané situaci, s daným člověkem, ne po dni, týdnu, kdy si své myšlenky sama před sebou obhájím, že přeci jenom mají právo na svoji existenci. Těším se, až budu schopná ty užitečné myšlenky předávat dalším lidem, o což se nemotorně pokouším již nyní, v tomto článku. Nenásilná komunikace není manipulace, ani nějaké záhadné učení, je to psychologie a filozofie komunikace v praxi. Umožní vám se podívat na svět a lidi v něm v jiném úhlu, může vám pomoci odhalit motivy konfliktů, divných pocitů a nezapomínejme že i dobrých pocitů! A já si teď říkám: Je skvělé začít dělat nové věci, je skvělé začít zkoumat Nenásilnou komunikaci!

Proč tedy do kruhu...

Článek začínal: pojďme se posadit do kruhu... Ano, NVC přednášky, cvičení, srazy probíhají v kruhu. Není zde žádné hierarchické uspořádání, lektor sedí mezi vámi, sdílí s vámi své pocity, které chce a taktéž vy můžete se všemi sdílet své pocity, které chcete. Ano, docvakla mi důležitost skupinových terapií, které se také odehrávají v kruhu. Člověk je tvor opravdu společenský a sdílení s komunitou je ozdravující. Zároveň se přirozeně kácí klasické bariéry: věku, postavení, pohlaví... Jsem tvor spíše introvertního ražení, ale o to větší je moje radost, když zkoumám takto v kruhu, jaké to je sdílet své myšlenky s více lidmi. Je to pro mě učení se novým dovednostem, které mi

pomáhají se přestat bát (přeneseně být nervózní při) kontaktu s lidmi a novými lidmi. Přijdu si jak průzkumník Afriky v 19. století, nevím kam jdu, ale vím, že to musím prozkoumat, vevnitř se mnou téměř cloumá jakési vnitřní nadšení. Nadšení z toho, že jsem už vcelku starý pes, ale který je ještě schopen a ochoten se učit novým kouskům a má z toho nesmírnou radost a novou energii.

Závěrečná děkovačka

NVC mi poskytla prostor pro obnovení pouta s mým původním oborem – filozofií. NVC mi přinesla radost ze spolupráce se zahraničními lektory a se spřátelenými organizacemi v ČR. Dva semináře o Nenásilné komunikaci, které se odehrávaly v prostorách Společnosti Montessori mi přinesly jasnější představu o mé práci pro lidi a komunitu. Sezení v kruhu a vzájemné sdílení pocitů a potřeb s dalšími účastníky různých generací a profesí mi přineslo naději o možném překonání bariér, když víme, jak se s nimi naučit pracovat. Moc děkuji všem – organizátorkám Janě a Marianě, lektoru Bobovi, senzačnímu překladateli Milanu Pavlíčkovi, mým spoluúčastníkům za skvělé zážitky a otevření nových obzorů.

Zároveň moc děkuji Martině Kaděrové – jednatelce Společnosti Montessori o.s. za umožnění a vypracování strategie konání seminářů Nenásilné komunikace v prostorách společnosti Montessori o.s.

Bc. Anna Boháčková (koordinátor kurzů a seminářů ve Společnosti Montessori o.s.)

Užitečné odkazy k Nenásilné komunikaci:

Literatura: Rosenberg, M.: Nenásilná komunikace

Webové stránky: zdejsoulvi.cz; nvctraining.com; nonviolentcommunication.com; cnvc.org

Další semináře o NVC: celoroční kurz Nenásilné komunikace v prostorách Společnosti Montessori o.s. více na: zdejsoulvi.cz, zároveň přibudou informace i na webových stránkách Společnosti Montessori o.s.; Brněnská společnost pro Nenásilnou komunikaci: nenasilnakomunikace.com

Možnost nácviku NVC: více o praktických pravidelných setkáních zde:

<https://www.facebook.com/ZdeJsouLvi>

Montessori pro nejmenší

V podzimních dnech proběhl ve Společnosti Montessori nový prožitkový rodičovský seminář. Průvodkyněmi všem zúčastněným byly Dita Dlouhá, Simona Livorová a Hanka Slavíková. Propojené praktické a teoretické informace inspirovali účastníky k práci na sobě, ke tvorbě domácího Montessori prostředí pro nejmenší děti a inspirovali k výrobě vlastních Montessori pomůcek.

Zajímá Vás, jak lze aplikovat Montessori u nejmenších a co si lze z takového semináře odnést? Přinášíme krátkou krátký komentář a zpětnou vazbu od jedné z účastnic.

Za seminář velmi děkuji! Nejen, že jsem byla po cca 3 letech na vzdělávací akci, ale seminář byl velmi praktický a informace takové, že jsem je mohla hned uvést do praxe se svými dětmi ve věku 8 měsíců a 2,5 roku.

Objevila jsem několik z hlavních principů Montessori pedagogiky:

- že činnost se má dítěti nejdříve předvést a ne očekávat, že na to, co se s věcí dělá, přijde samo
- že je důležité zachovat posloupnost v činnosti a dbát též na ukončení - tedy vrácení věci na své místo i přes nechuť dítěte

- že méně je více v tom, kolik předmětů dám dítěti k dispozici, a že lepší je se k činnosti vracet než nabízet novou
- že je důležité, jakou věc dítěti dávám z hlediska estetiky, tedy ne jen to, že si na každé věci něco samo objeví, ale že mu vytvářím už od raného věku určitý vkus
- že je možné mnohé z pomůcek vyrobit doma

Škoda jen, že to tak rychle uteklo. Děkuji moc všem, kurz mě hodně motivoval ke studiu dalších materiálů, od návratu jsem vytvořila pro dceru cca 6 různých Montessori aktivitků na táckách, které jí hodně zaujaly, přeargo-

nizovala jsem pokojíček a chystám se ho ještě víc změnit... chybí mi jednotné tácky, tak se chystám o víkendu něco pořídit... a tak vůbec. Mám teď pocit, že se víc umím dívat na náš domov jejíma očima a vytvářet jí víc příležitostí ke spolupráci. Malý se asi na kurzu také nějak aktivizoval, protože si od té doby začal stoupat.

Byla bych moc vděčná, kdyby se v brzké době uskutečnil pokračovací kurz do 3 let.

English Language in a Montessori classroom

V říjnu proběhl úspěšný seminář zaměřený na výuku angličtiny v Montessori prostředí s lektorkou Společnosti Montessori Petrou Gamage. Přinášíme několik fotografií a zpětnou vazbu ze semináře.

V polovině října jsme se sešly o víkend v prostorách Společnosti Montessori v Praze v hojném počtu více jak 30 učitelek, maminek a příznivců pedagogiky Montessori s lektorkou Petrou Gamage na semináři **English language in the Montessori classroom**. Seminář byl náročný, zajímavý a velmi přínosný. Petra Gamage se s námi podělila o své dlouholeté pracovní zkušenosti získané během práce s dětmi v USA. Celý víkend, kdy se mluvilo pouze anglicky, udržovala příjemnou pracovní atmosféru. Formou jednotlivých lekcí nás provedla důležitými fázemi pro přípravu čtení a psaní, lekcemi, kdy jsme postupovaly od pojmenování předmětů ve třídě, přes „čtení“ jednotlivých hlásek až ke čtení krátkých dětských knížek, od uvolňovacích cviků pro psaní až po psaní krátkých záznamů do deníčků. Během víkendu jsme si zaspívaly, zatancovaly a zahrály různé

hry. Ocenily jsme získané užitečné webové odkazy, přehledně zpracované podklady semináře, kladly Petře spoustu otázek, navázaly nové, nejen pracovní kontakty a odjížděly s odhodláním vyzkoušet nově získané zkušenosti ve své práci. Byl to zajímavý víkend. Děkujeme.“

Kateřina Bušková

Účastnice semináře mne velice mile překvapily svým přístupem, přínosnými dotazy, otevřeností a nasazením. Byla to fantastická skupina, která navíc vydržela celý víkend komunikovat v anglickém jazyce. Přínosným výstupem byla kromě získaných vědomostí a zkušeností bezpochybně i pracovní skupina, kterou jsme vytvořily, a která navzájem komunikuje via email. Budu se moc těšit na další shledání!

Zdraví, Petra Gamage

Konference Jihlava mluví o vzdělávání a Montessori pedagogice

O Jihlavě se v tomto Zpravodaji patrně ještě nikdy nemluvalo, možná ani Vysočina zde nebyla příliš frekventovaným slovem. Konference, která se konala 16. listopadu 2013, však předznamenala změnu. Byla to totiž konference v mnoha ohledech výjimečná a nesporně iniciační. Výjimečná byla v tom, že vznikla na popud samotných rodičů a zainteresovaných zájemců. Pozoruhodná byla tím, že v místě, jemuž se alternativní směry vzdělávání dosud spíše vyhýbaly, se v jeden den setkali mnozí renomovaní odborníci na vzdělávání, respektující přístupy a Montessori pedagogiku. Iniciační byla v tom, že si na ní rodiče a další zájemci mohli vyzkoušet, jak by s Montessori pomůckami pracovaly jejich děti, pokud by byly zapsány v připravované Montessori ZŠ v Jihlavě.

Konference sklídila značný ohlas, možná právě proto, že se nezaměřila jen na Montessori pedagogiku. Program tak mohl postupně gradovat - od podnětného uvažování Hany Košťálové nad tématem kvalitní školy, přes kritické myšlení O. Hausenblase, až k výborné praktické ukázce Lucie Dobešové, která za pohotové asistence publika zahrála učitele nerespektujícího (skoro bychom řekli běžného) i respektujícího. Vystoupení Karla Rýdla o alternativním školství a jeho místě ve vzdělávacím systému navodilo tu správnou atmosféru, ve

keré o to více vyniklo povídání či spíše dialog s publikem Marcely Burešové o principech Montessori pedagogiky. Jan Prašivka za neutuchající pozornosti naslouchajících pohovořil o tom, jak to chodí v jejich ZŠ v Jablonci nad Nisou. Zhruba osmdesát účastníků (jednalo se vlastně spíše o účastnice, mužů bylo na konferenci poskrovnu, což nebude patrně příznačné jen pro Vysočinu) se poté rozdělilo do tří workshopů, které vedli Marcela Burešová, Marcela Žáková a Jan Prašivka. Workshopy tak představovaly skutečný zlatý hřeb programu, účastníky práce s pomůckami natolik zaujala, že pořadatelé museli několikrát upozorňovat, že už byl dávno překročen čas pro workshopy vyhrazený.

Škoda jen, že konference se nezúčastnil nikdo z představitelů města či kraje, ač byli pozváni (možná i tato skutečnost nebude příznačná jen pro Vysočinu). Přesto věříme, že tradice byla zahájena a že Montessori pedagogika si v Jihlavě brzy najde definitivní místo. Od tohoto školního roku totiž v Jihlavě funguje Montessori MŠ Meruzalka a od školního roku 2014/2015 by se k ní měla přidat i Montessori ZŠ.

Radmila Švaříčková Slabáková
za občanské sdružení Montessori Jihlava,
které konferenci pořádalo

Jak to bylo v Budapešti aneb konference Montessori Europe trochu jinýma očima...

Jakmile se řekne slovo konference, mohou některým Montessori příznivcům vstávat vlasy hrůzou na hlavě, protože si představí dlouhé řady stolů, za nimi dlouhou řadu sedících návštěvníků, frontální prezentaci powerpointových slidů a tak dále a tak dále. A stejně tak následné články z konferencí bývají většinou stejně mnoho neříkající a děkující. Tak jsem se rozhodla pojmout informaci o poslední konferenci Montessori Europe trochu netradičně

Ještě před samotným zahájením konference jsme měli možnost navštívit místní nejstarší Montessori školu, která sídlí v jedné z nejstarších školních budov v Budapešti a tento rok oslavila v roce 2012 140 let od svého založení.

Měli jsme možnost strávit jeden dopolední pracovní blok s dětmi přímo ve třídách. Členové pedagogického sboru byli velmi vstřícní, milí a ochotní. Také přítomnost dalších zástupců z Polska a Anglie a vzájemné konzultování a reflexe toho, co vidíme, vám dodá energii a chuť do dalšího setkání a odpoledního zahájení konference. I počasí vypadalo velmi přívětivě a z deštivého rána se vyklubal slunečný den. Pohyb MHD po Budapešti je velmi podobný dopravní situaci v Praze. I poloha města a její uspořádání vám celý den navozuje obdobný pocit. Metro, tramvaje, řeka a kolem ní architektonicky významné a zajímavé budovy, lavičky, pobřežní dopravní magistrála, připadáte si jako doma.

Energie, kterou jsme se s kolegyní nabily dopoledne ve škole, nám ovšem nějak vyprchala při prvním z odpoledních dlouhých projevů. Je pravdou, že každá významná mezinárodní událost by měla mít nějaké oficiální zahájení a uvítání. Je ho třeba. Ale možná by stačilo maximálně 30 minut. Proč dvě hodiny? Proč předčítání textů, které účastníci dostávají zároveň v papírové podobě? Stále si myslím, že platí, že na počátku každé aktivity byste se měli skrze evokaci dobře naladit a zapálit pro téma. Měli byste odejít s pocitem, že se těšíte na další dny tak, že snad

ani nebudete moci dospát. Pokud se oficiální zahájení pojme v duchu dvouhodinový proslav střídajících se řečníků, kteří vše předčítají z připravených textů (což společně s překladem zabere ještě nějakou tu další minutku), jste zkrátka duševně velmi vyčerpaní. A vy se ptáte – opravdu musí ještě vystoupit ten a ten a ten?... abychom náhodou na někoho důležitého nezapomněli...

Chvilí jsem si opět připadala jako malá žačka ve škole, která po krátké chvíli začala přemýšlet o tom, jestli už bude konec. A konec stále nepřichází, ale vy věříte – teď už se musí něco stát...nic... a nová naděje s ukončením promluvy dalšího řečníka – ale teď už se opravdu musí něco stát...další řečník... tak teď? První řečník, druhý řečník, třetí řečník... už ani nevzpomenete, kolik těch lidí se na parketu vystříдалo, kdo to byl, jakou měl pozici. Ovšem po tom všem přijde velmi milá chvílka.

Přestávka na kávu je jako přestávka ve škole. Pokud vás „hodina“ ne bavila, těšíte se, jak si o kávové pauze pohovoříte na chodbách „s kamarády“. A ono jo. Konference jsou prima v tom, že na chodbách potkáte mnoho profesionálních kolegů ze stejného oboru, se kterými se můžete pobavit na téma, které zajímá vás. S některými účastníky jste se viděli v předchozích letech, s některými se vidíte poprvé. Jsou to taková malá **Montessori networkingová setkání**. Podnikatelé si často pořádají tzv. business snídani, ostatní zájemci nejčastěji volí formu konferenčních setkání. A tak jsme se i letos mohli potkat se zástupci z Anglie, Holandska, Norska, Polska či Německa.

Druhý den už je to konečně to pravé ořechové. I když ne každý příspěvek a každý řečník vás zaujme, nakonec si odnášíte spoustu poznámek, vlastní uvědomění nových drobných AHA momentů, několik filozofických otázek k Montessori a dobrou náladu. Jedním ze zajímavých témat bylo **přirovnání konceptu Montessori pedagogiky ke hře Jenga**, jejímž základem je vysoká bytelná věž vystavená z dřevěných hranolů. Pochopíte, že důležité je poctivě a dlouhodobě budovat stabilní a pevnou

základnu, přidávat další kameny a v následujících letech „neusnout na vavřínech“.

Co se bude dít v dlouhodobém kontextu s Montessori systémem, pokud bychom systematicky snižovali své vlastní nároky na kvalitu, obsah a dodržování principů Montessori pedagogiky? Co by se dělo, pokud bychom postupně a nenápadně začali rezignovat na některé skutečnosti a slevovali z našich nároků? Například, že noví pedagogové naší školy již nebudou potřebovat Montessori vzdělání, že postupně přestaneme používat některý Montessori materiál, protože nás práce s ním nebaví, že přestaneme pečovat o připravené prostředí, že nebudeme používat principy respektujícího přístupu při práci s dětmi atp. Poselstvím této úvahy bylo zejména: dělejte Montessori tak, jak nejlépe dokážete, za podmínek, které máte. S tím nejlepším vědomím a svědomím. Když budete svoji práci dělat poctivě, bude se vše přirozeně zlepšovat a věž bude stále růst a bude stále pevnější. A pokud chcete v něčem malém slevit, zamyslete se vždy nejprve nad tím, jaké důsledky může mít ten který krok pro další fungování a směřování vaší práce z dlouhodobého hlediska. Jednotlivé dílčí nedokonalosti nejsou na škodu, jsou procesem, jsou zráním jednotlivce, třídy, školy. Naplňováním a prohlubováním aplikace jednotlivých prvků Montessori pedagogiky v prostředí vaší školky a školy napomáháte v dlouhodobém horizontu tomu, aby vaše stavba byla čím dál pevnější a stabilnější. Nebojte se tedy do výstavby Montessori učebního prostředí a do práce s dětmi jít vždy naplno. Zas a znovu. Má to význam, má to smysl. Věž, stejně jako Mon-

tessori škol(k)y, můžete postavit jen od základů a postupnými kroky. **Montessori není jako dům na klíč, který vám přivezou rovnou hotový.** Pokud si takto usnadníte cestu, nepochopíte, na jakých pevných základech věž stojí a riziko „tu a tam něco ošidit“, je mnohem větší. A tím se zvyšuje i riziko toho, že vám ne vždy vše bude fungovat tak, jak jste předpokládali.

Ale dost už úvah, zpátky ke konferenci. Největším zážitkem pro každého účastníka (respektive alespoň pro mne) bývají odpolední **tematické workshopy** k jednotlivým Montessori tématům. Když si vyberete dobrého řečníka a zajímavé téma, ponoříte se do Montessori naplno a zažijete skvělou hodinu Montessori práce. Osobně jsem se účastnila dvou tematických seminářů: *Clare Healy Walls* na téma přípravy učitele a managementu třídy a *Clare Dietera Kaula*. Téma významu magického čísla 3 skrze koncept Montessori pedagogiky nabízí opět nový úhel pohledu na propojenost a přesah Montessori pedagogiky do dalších filozofických, vědních a náboženských systémů. Ukázkou prezentace k tématu z Kaulova semináře přinášíme také na fotkách.

Kromě Montessori tématu si ale při návštěvě nového prostředí můžete všimnout i jiných věcí, protože (oproštění od běžných starostí) máte možnost lépe a s otevřenější myslí pozorovat. A tady je jedna maličkost, která zaujala mne. Na starých schodech místní univerzity, ve které se konference pořádala a kde mají samozřejmě také moderní výtahy, můžete na každém schodu na okraji vidět malé číslo, které vám ukazuje, kolik kalorií právě spalujete, když po schodech jdete. Takže brzy zjistíte, jak moc se vám „vyplatí“ si tyto schody několikrát denně vyběhnout. Koho z vás nyní napadlo, že by toto měl rád i ve své škole? Tak hurá do toho!

Nezmínit ovšem alespoň jednu z oficiálních a důležitých informací, které se udály v rámci konference a týkají se Společnosti Montessori, by byla škoda a proto ji zde přinášíme.

Poradní sbor NOCME při Montessori Europe

Se zástupci jednotlivých zemí se Společnost Montessori, o.s. druží již dlouhá léta a v rámci konference také pravidelně navštěvujeme National Organisation Council of Montessori Europe (poradní rada pro Montessori Europe), která se skládá z jednotlivých zástupců evropských zemí. Poradní rada se schází jedenkrát ročně a sdružuje zástupce jednotlivých zemí a jejich Montessori zařízení. Rada má zhruba 16 stálých členů. Protože poradní rada chce nyní stabilizovat a dlouhodobě více konsolidovat svoji činnost také prostřednictvím jednotné formy komunikace se svými stálými členy, rozhodla se jmenovat do tohoto orgánu pouze jednoho stálého zástupce za každou evropskou zemi.

Jmenovací dekret o trvalém členství v poradní radě NOCME získala letos v Budapešti naše lektorka a druhá místopředsedkyně Společnosti Montessori Mgr. Petra Gamage, které tímto děkujeme za ochotu a spolupráci

při navázání a udržování cenných kontaktů se zahraničními partnerskými organizacemi.

Poradní rada NOCME projednává možnosti zlepšení možnosti vzdělávání všech dětí se zaměřením na podporu vzdělávání dětí v Montessori zařízeních, na které zdaleka ne všechny rodiny mohou dosáhnout. Budeme podporovat aktivity Montessori Europe a pomáhat rozšiřovat jejich myšlenky v České republice.

V rámci poslední konference jsme navázali užší spojení se spřátelenou organizací Montessori Schools Association v UK. Vedoucí představitel Dr. Martin Bradley nám jménem svým a svých kolegů nabídl i pomocnou ruku při propojování anglických a českých Montessori školských zařízení. Do Prahy plánujeme v roce 2014 pozvat také pedagogy a lektory z Holandska, kteří mají velké zkušenosti v oblasti vyššího základního a středního vzdělávání.

Rádi bychom také společně s našimi novými partnery pro vás připravili mezinárodní projekt a krátké tematické semináře, které vám více pomohou ve vaší každodenní práci v Montessori školkách a školách. Myslíme na vás a děkujeme za vaši přízeň a důvěru!

Kateřina Tomešová, Společnost Montessori

Pracovní učebnice Českého jazyka pro domácí učení

Mezi publikacemi nabízenými ve Společnosti Montessori je také 5 dílů tak zvané **Interaktivní učebnice českého jazyka**. Název evokuje práci na PC, ale opak je pravdou. Místo klikání myši je potřeba skládat, přiřazovat, třídit a vyvozovat... ale vše se zapojením ruky - tak, jak je uváděno například pro práci s gramatickými krabicemi v systému Montessori pro práci školáků.

„Pracovní“ učebnice je připravena pro multisenzoriální práci, s využitím přístupu: „ruka je nástrojem mozku“ ...

Díly učebnice nejsou podle věku a ročníků, ale podle tématických okruhů; místo listů najdete v šanonu najdete plastové kapsy s kartičkovým materiálem, který je potřeba pro práci jen rozstříhat a seskupit do připravených sáčků. V každé kapse je popis práce pro dospělého a pro dítě a "kartičkový" materiál k vyvození určitého pravidla, gramatického jevu, mluvnického specifika českého jazyka a zpravidla také pracovní materiál k procvičení - vše s kontrolou k samostatnému porovnání řešení (pokud je to možné vzhledem k charakteru úkolu).

Právě vychází 5. díl s názvem **Skladba**, kde najdete kromě práce se slovosledem, dějovým sledem s obrázkovými příběhy také náročnější materiál: **druhy vět podle postoje mluvčího v pětiúhelníku, cvičení k rozboru věty s vysvětlením různých druhů podmětů a přísudků v českých větách; práci se souvětím; mnohoúhelník pro osvětlení, kde se všude může psát ve větách a souvětí čárka...**

Cenné pro nás - Montessori příznivce je to, že zde vychází Montessori růžice s otázkami na větné členy a inspirace Montessori symbolikou při určování druhů vedlejších vět.... vše se schvalovací doložkou MŠMT ČR pro učebnice.

Interaktivní „pracovní“ učebnice má tyto díly:

I. díl: Pravopis - vydáno 2009

II. díl: Hláskosloví – vydáno 2010

III. díl: Tvoření slov a význam slov - vydáno 2011

IV. díl: Tvarosloví – vydáno 2012

V. díl: Skladba – vydáno 2013

„Jestliže se dívám do budoucnosti, už před sebou nemám jako dřív lidi, kteří skládají zkoušky a po maturitě přecházejí ze střední školy na vysokou, ale jedince postupující od jednoho stadia nezávislosti k vyššímu vlastní přičinlivosti, silou vůle, čímž se utváří jejich duševní vývoj.“

Maria Montessori

Do dalšího stadia nezávislosti postoupili v listopadu studenti 24. kurzu, zaměřeného na vzdělávání dětí ve věkové kategorii 6-12. Rok a půl dlouhá příprava na praxi vyvrcholila zkouškami.

Zkoušky probíhaly ve velmi příjemném duchu a velkým přínosem pro všechny bylo sdílení zážitků a zkušeností z praxe vlastní i z praxe při následcích a pozorování, společné zopakování studia, ale i vzájemné sdílení vlastních diplomových prací studentů. Ty byly z nejrozmanitějších oblastí a vřele doporučujeme i vám pro inspiraci nahlédnout do knihovny Společnosti Montessori, kde jsou k dispozici.

Všem studentům a studentkám ještě jednou gratulujeme a přejeme, aby je práce s dětmi naplňovala a přinášela jim stále nové AHA a radost z objevování a poznávání světa v nás i kolem nás!

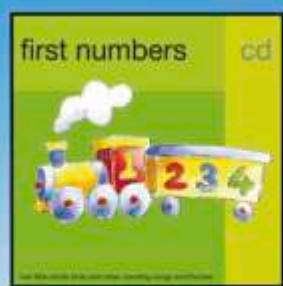

Angličtina Hry

UŽIJTE SI ZÁBAVU PŘI VÝUCE ANGLIČTINY

Nabízíme **netradiční učební pomůcky**
pro výuku **angličtiny v MŠ a ZŠ**

Stolní hry, podlahové puzzle, CD a DVD s anglickými písničkami a pohádkami, knížky, pomůcky pro dyslektiky

Nově vznikající

KOMUNITNÍ ŠKOLA

s prvky Montessori pedagogiky, projektové výuky
a prožitkové výchovy

v Týnci nad Sázavou

KOMUNITNÍ ŠKOLA

Místo, kde rodiče můžou spoluvytvářet prostor
pro svobodné a inspirativní vzdělávání svých dětí.

Jak přistupujeme k výchově a vzdělávání dítěte:

- Individuální a respektující přístup
(s ohledem na tempo a zájmy dítěte)
- Smysluplné vzdělávání
(radost z objevování, hravost)
- Vnitřní motivace, samostatnost a zodpovědnost
- Bezpečné prostředí
- Rozmanitost a flexibilita
- Propojení = dítě + rodič + učitel
- Projektové vyučování
- Nefrontální výuka

Naše poslání:

Dítě, které chodí do školy rádo a i po skončení školní docházky mu zůstávají šťastné vzpomínky na školní léta.

Dítě, které je vybavené pro život všemi potřebnými znalostmi a dovednostmi a dokáže je uplatnit v životě.

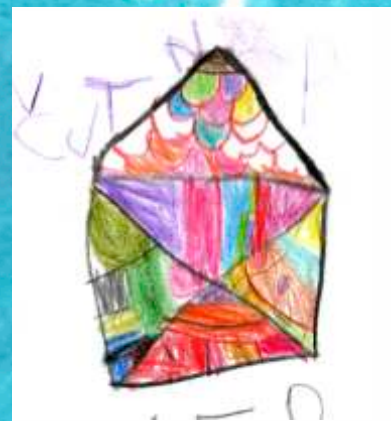
Dítě sebevědomé = vědomé si samo sebe, které zná vlastní hodnotu.

Dítě respektující odlišnosti druhých a schopné naslouchat svému okolí a komunikovat s ním.

**Přijímáme
děti do
1.- 3. třídy**

**Zápis:
Leden 2014**

**ZAHÁJENÍ
provozu:
Září 2014**

Další setkání zájemců budou probíhat 26.1. 2014 a 23.2. 2014 vždy od 15 hod.

v prostorách M Montessori Týnec nad Sázavou, Klusáčkova 2, Týnec nad Sázavou
(vchod z pravé strany budovy Společenského centra)

Kontakt: Mgr. Adéla Svobodová, Tel. 608 748 726, e-mail: montessori@centrum.cz,
www.mc.tynecko.net

Redakce

Zodpovědná osoba:

Dita Dlouhá

Email: dita.dlouha@montessoricr.cz

Spolupráce:

Kamila Randáková

Sazba a grafická úprava:

Kateřina Vágnerová

Přispívají:

Všichni se zájmem o šíření myšlenek Marie Montessori . Dobrovolníkům, kteří přispěli do prosincového zpravodaje, tímto mnohokrát děkujeme.

Přispějte a obohatte nás i vy!

Zpětná vazba:

Čtenářskou zpětnou vazbu na zpravodaj Spo-Mo, všechny vaše připomínky, návrhy, náměty a vaše dobrovolnické příspěvky ze všech koutů ČR či inspirace ze zahraničí uvítáme na emailu:

zpravodaj@montessoricr.cz

Těšíme se na vzájemné obohacení

Všem našim čtenářům přejeme do roku 2014 splnění všech, i těch nejtajnějších, přání.

